

Archiwum Żydowskiego Instytutu
Historycznego im. E. Ringelbluma w Warszawie

KOLEKCJA RODZINY MELCHIOR (1904 – 1942)

dokumenty znalezione w 1994 r. w ścianie budynku w Warszawie przy ul. Twardej 6

spis roboczy (60 dokumentów archiwalnych, 2 książki, 7 obiektów muzealnych)

<https://www.nytimes.com/1994/07/02/world/warsaw-journalbeneath-ghetto-floorboards-holocaust-minutiae.html>

(1904-1942)

sygn. S/373

Opracowanie mgr Aleksandra Bańkowska

Warszawa 2013

1. Kolekcja rodziny Melchior.
1935-1936, Warszawa. NN. (Tobcia), sztambuch szkolny (fragment).
oryg., rkps, j. pol., k.10, s. 20. /1
2. Kolekcja rodziny Melchior.
b.d., Generalne Gubernatorstwo. Polski Monopol Zapałczany – Zundholz – Monopol im
Generalgouvernement. Pudełka od zapalek (2).
oryg., druk, j. pol., niem., k. 2, s. 2. /2
3. Kolekcja rodziny Melchior.
b.d., Warszawa-getto. Zakład Zaopatrywania Dzielnicy Żydowskiej w Warszawie.
Opakowanie po marmeladzie owocowo-jarzynowej.
Fragm. oryg. banderoli Zakładu Zaopatrywania.
oryg., druk, j. pol., żyd., k.1, s. 1. /3
4. Kolekcja rodziny Melchior.
4.08.1904, Warszawa (ul. Waliców 5 m. 32). Zaproszenie na uroczystość obrzezania
Abrahama Melchiora.
oryg., druk, j. hebr., k. 1, s. 1. /4
5. Kolekcja rodziny Melchior.
1.09.1941, Warszawa-getto (ul. Twarda 6 m. 52). Potwierdzenie otrzymania przekazu
pocztowego wysłanego 24.07.1941 przez Eli Melchiora do Noacha Koraliaka w Łosicach.
oryg., druk, mps, j. niem., k. 1, s. 2. /5
6. Kolekcja rodziny Melchior.
26.02.1941[?], Warszawa-getto. Rada Żydowska w Warszawie. Wydział Zdrowia i Opieki
Społecznej. Karta porady nr 241 na jednorazowe bezpłatne badanie lekarskie wraz z lekarstwem w
domu chorego dla Szlomy Cederbauma[?]. Dowód dla lekarza.
Pieczęć i podpis kierownika rejonu Służby Porządkowej.
oryg., druk, rkps (ołówki), j. pol., k. 1, s. 2. /6
7. Kolekcja rodziny Melchior.
26.02.1941[?], Warszawa-getto. Rada Żydowska w Warszawie. Wydział Zdrowia i Opieki
Społecznej. Karta porady nr 241 na jednorazowe bezpłatne badanie lekarskie wraz z lekarstwem w
ambulatorium Gminy/w prywatnym gabinecie lekarza dla Szlomy Cederbauma[?]. Dowód
kasowy.
Pieczęć i podpis kierownika rejonu Służby Porządkowej.
oryg., druk, rkps (ołówki), j. pol., k. 1, s. 2. /7
8. Kolekcja rodziny Melchior.
b.d., Warszawa-getto (ul. Twarda 6). Przychodnia [nr] I Gminy Wyznaniowej Żydowskiej
w Warszawie. Bon nr 3325 na poradę lekarską w ambulatorium Służby Porządkowej.
oryg., druk, j. pol., k. 1, s. 1. /8
9. Kolekcja rodziny Melchior.
b.d., Warszawa-getto (ul. Twarda 6). Apteka Ambulatorium Gminy Wyznaniowej

Żydowskiej w Warszawie. Etykiety na leki[?] (2) z napisem “Zewnętrzne”.
oryg., druk, j. pol., k. 2, s. 2. /9

10. Kolekcja rodziny Melchior.

22.11.1935, Warszawa (ul. Długa 30). Dr M. Szenfeld, upoważnienie dla siostry do odebrania należności za kolonię w ambulatorium pana Melchiora, ul. Twarda 6.
oryg., rkps, j. pol., k. 1, s. 2. /10

11. Kolekcja rodziny Melchior.

b.d., Warszawa (ul. Leszno 77). Sz. Szmaragd, wizytówka Warszawskiej wytwórni win.
oryg., druk, j. pol., k. 1, s. 1. /11

12. Kolekcja rodziny Melchior.

18.04.1934, [Warszawa]. M. Rubinroth[?], poświadczenie otrzymania wynagrodzenia od E. Melchiora.
oryg., rkps, j. pol., k. 1, s. 1. /12

13. Kolekcja rodziny Melchior.

1937-1938, Warszawa (ul. Długa 29). Prywatne Liceum Żeńskie humanistyczne S. Pryłuckiej. Tosia Melchiorówna, zeszyt do geografii dla klasy II gimnazjalnej.
oryg., rkps, j. pol., k. /13

14. Kolekcja rodziny Melchior.

b.d., Warszawa-getto (ul. Twarda 6). Apteka Ambulatorium Rady Żydowskiej w Warszawie. Torebka.
oryg., druk, j. pol., k. 1, s. 1. /14

15. Kolekcja rodziny Melchior.

[1935, Kraków]. Włodzimierz Żabotyński, “Z Dziejów Legionu Żydowskiego”, Dr N. M. Gelber, “Legion Żydowski”.
Okładka papierowa.
oryg., druk, j. pol., k. 11, s. 22. /15

16. Kolekcja rodziny Melchior.

1938-1939, Warszawa. Legitymacja szkolna Tauby (Tosi) Melchior, uczennicy Prywatnego Liceum Żeńskiego S. Pryłuckiej, ważna do 30.09.1939 r.
oryg., druk, rkps, j. pol., k. 1, s. 2. /16

17. Kolekcja rodziny Melchior.

1934, Warszawa. Pismo z 25.05.1934 Naczelnego Lekarza do Zarządu Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Warszawie z wnioskiem o remont Przychodni I.
oryg., rkps, j. pol., k. 1, s. 1. /17

18. Kolekcja rodziny Melchior.

b.d. Wycinek z prasy: artykuł „A fajerung in rabonim-seminar [...]” (Uroczystość w seminarium rabinicznym).
oryg., druk, j. żyd., k. 1, s. 2. /18

19. Kolekcja rodziny Melchior.

1941, Warszawa-getto. Pismo Ruchli Melchior z 28.10.1941 r. do I Powiatowego Urzędu Skarbowego w Warszawie z żądaniem zwrotu nieprawnie zakwestrowanego futra.
oryg., rkps, j. pol., k. 1, s. 2. /19

20. Kolekcja rodziny Melchior.
b.d. Notatka z lektury B. Borochowa „Interesy klasowe a kwestia narodowa”.
oryg., rkps, j. pol., k. 1, s. 2. /20
21. Kolekcja rodziny Melchior.
1938-1939, Warszawa. Kalendarzyk kieszonkowy.
oryg., druk, j. żyd., k. 24, s. 48. /21
22. Kolekcja rodziny Melchior.
1937, Warszawa. Karta Simony Cerkiewiczówny do Tosi Melchior przebywającej na letnisku w Urlach k. Warszawy.
oryg., rkps, j. pol., k. 1, s. 2. /22
23. Kolekcja rodziny Melchior.
b.d., Warszawa. Zeszyt Tosi Melchior (IV klasa gimnazjum, Prywatne Liceum Żeńskie humanistyczne S. Pryłuckiej, rok szkolny 1939/1940) do j. francuskiego i do matematyki.
Brudnopisy listów E. Melchiora i jego żony z okresu okupacji.
Okładka papierowa: rozliczenie bonów do lekarzy, dentystów, na zabiegi z 1936 i 1937 r.
oryg., rkps, j. franc., pol., k. 22, s. 44. /23
24. Kolekcja rodziny Melchior.
1938-1939, Warszawa. Zeszyt Tosi Melchior (III klasa gimnazjum, Prywatne Liceum Żeńskie humanistyczne S. Pryłuckiej, rok szkolny 1938/1939) do j. łacińskiego.
oryg., rkps, j. łac., pol., k. 28, s. 56. /24
25. Kolekcja rodziny Melchior.
b.d. Wizytówka Pereca Kamienia, członka zarządu Towarzystwa HIAS w Warszawie. Na odwrocie krótki list do p. Melchiora z datą 20.01.1941 r.
oryg., druk, rkps, j. pol., j. żyd., k. 1, s. 2. /25
26. Kolekcja rodziny Melchior.
1923, Warszawa. Broszura Conan Doyle, Sherlock Holmes, część 4. Exlibris Mosze Dowa Bursztyna, Twarda 6.
oryg., druk, j. hebr., k. 23, s. 46. /26
27. Kolekcja rodziny Melchior.
[1927], Warszawa. Biblioteczka Groszowa “Judaica”, Księgarnia I. M. Freida.
Włodzimierz Żabotyński, “Rewizjonizm (jego cele i drogi)”.
oryg., druk, j. pol., k. 12, s. 24. /27
28. Kolekcja rodziny Melchior.
1938, Warszawa. Zaproszenie na ślub Leonii Konówny z Mojżeszem Bojdekiem (12.01.1938 r.).
oryg., druk, j. pol., k. 1, s. 2. /28
29. Kolekcja rodziny Melchior.
1937, Warszawa. Świadectwo ukończenia III klasy Szkoły Powszechnej “Mizrachi” (Stowarzyszenia “Jabne”, Warszawa, ul. Twarda 4) Szmula Melchiora (ur. 01.08.1923 r.).
oryg., druk, rkps, j. pol., j. hebr., k. 1, s. 1. /29
30. Kolekcja rodziny Melchior.
1942, Warszawa-getto. Karta żywnościowa nr 060868 na maj 1942 r. dla Ruchli

Melchior, Twarda 6, m. 52a.

Napis na karcie: „Sprawdzaj wagę i gatunek towaru! O brakach zawiadamiaj Zakład Zaopatrywania”.

oryg., druk, j. pol., j. niem., k. 1, s. 1. /30

31. Kolekcja rodziny Melchior.

1940, Warszawa-getto. Karta żywnościowa nr 315815 na grudzień 1940 r. dla Samuela Melchiora, Twarda 6, m. 52a.

Na odwrocie stemple: „Opałowy Skład Rozdzielczy Piotr Cwiling, Warszawa [?]”, „Piekarnia[?] A. Rotensztein, Warszawa, Twarda 7”, „Sklep Spożywczy Chawa Blumebeg[?], Warszawa, Twarda 11¹”.

oryg., druk, j. pol., j. niem., k. 1, s. 2. /31

32. Kolekcja rodziny Melchior.

b.d. Wiersz Sz. Szaloma „Gdy ziemia drży w posadach” (przekład z hebr. B. Tenenbaum). Tekst piosenki „Huljet, huljet beize wintn” R. Rajzena.

oryg., rkps, j. pol., j. żyd., k. 1, s. 1. /32

33. Kolekcja rodziny Melchior.

1937, Warszawa. Gmina Wyznaniowa Żydowska w Warszawie. Ustalenie poborów pracownika umysłowego Gminy Eli Melchiora jako intendenta schroniska dla sierot.

oryg., druk, rkps, j. pol., k. 1, s. 1. /33

34. Kolekcja rodziny Melchior.

1940, Warszawa-getto. Karta ziemniaczana nr 599278 na rok 1940/1941 dla Tauby Melchior, Twarda 6, m. 52a.

oryg., druk, j. pol., j. niem., k. 1, s. 1. /34

35. Kolekcja rodziny Melchior.

b.d., Warszawa-getto. Apteka Ambulatorium Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Warszawie. Etykieta na leki[?] z napisem “Zewnętrzne” (Sol. Protargoli 3%, Adrenalini 1,5).

oryg., druk, j. pol., k. 1, s. 1. /35

36. Kolekcja rodziny Melchior.

b.d., Warszawa-getto. Apteka Ambulatorium Rady Żydowskiej w Warszawie. Etykieta na leki[?] z napisem “Zewnętrzne” (Ungt. Wilkinsoni).

oryg., druk, j. pol., k. 1, s. 1. /36

37. Kolekcja rodziny Melchior.

1926, Warszawa. Zaproszenie na ślub Jeszai Mendla Klajnzingera z Gitlą Rojal (15 elul [5]686, 25.08.1926).

oryg., druk, j. hebr., k. 1, s. 1. /37

38. Kolekcja rodziny Melchior.

b.d. Okładka i strona tytułowa pism zebranych Dawida Friszmana.

Podpis ołówkiem “M. Bursztyn, [5]702” (1942).

oryg., druk, j. hebr., k. 2, s. 2. /38

---

¹ Wg *Getto warszawskie. Przewodnik po nieistniejącym mieście* przy Twardej 11 mieścił się sklep rozdzielczy Blumber. (s. 545).

39. Kolekcja rodziny Melchior.
b.d. Karty (2) z Biblii, Księga Liczb.
oryg., druk, j. hebr., k. 2, s. 4. /39
40. Kolekcja rodziny Melchior.
1936, Warszawa. Zaproszenie na ślub Eugenii Podrobnikówny ze Stanisławem Hamerem
(29.02.1936).
oryg., druk, j. pol., k. 1, s. 1. /40
41. Kolekcja rodziny Melchior.
b.d. Plansza do gry „Lotto”.
oryg., druk, j. pol., k. 1, s. 1. /41
42. Kolekcja rodziny Melchior.
1941, Warszawa-getto. Żydowskie Towarzystwo Opieki Społecznej w Warszawie,
legitymacja nr 602 urzędnika ŻTOS Mojżesza Bursztyna (30.09.1941).
oryg., druk, rkps, j. pol, j. niem., k. 1, s. 2. /42
43. Kolekcja rodziny Melchior.
1940, Warszawa-getto. Podanie Mojszego Bursztyna (Twarda 6 m. 53) do Inspektoratu
Służby Porządkowej przy Radzie Żydowskiej w Warszawie (Prosta 12) o przyjęcie do Służby
Porządkowej (28.11.1940)².
oryg., mps, j. pol., k. 1, s. 1. /43
44. Kolekcja rodziny Melchior.
1940, Warszawa. Ośrodek Zdrowia i Opieki w Warszawie, zaświadczenie o wykąpaniu i
odwszeniu dla Ruchli Melchior (lat 36, Twarda 6 m. 52) (13.07.1940).
oryg., mps, rkps, j. pol., k. 1, s. 1. /44
45. Kolekcja rodziny Melchior.
1939, Warszawa. Zarząd Miejski w m. st. Warszawie, Wydział Zdrowia. Zaświadczenie o
zaszczepieniu Tauby Melchior (lat 16, Twarda 6) przeciw durowi brzuszniemu (04.12.1939).
oryg., druk, rkps, j. pol., k. 1, s. 1. /45
46. Kolekcja rodziny Melchior.
b.d., Warszawa. Zeszyt S. Melchiora do zoologii. Brudnopis umowy najmu sklepu przy ul.
Pańskiej 51 od R. Naturman (14.04.1942 r.) oraz listu do Zajdmana (1942). Fragment książki
rachunkowej punktu rozdawnictwa lub sprzedaży jarzyn 26-29.03.1942 r.)
oryg., rkps, j. pol., k. 14, s. 28. /46
47. Kolekcja rodziny Melchior.
1935, Warszawa. “Cijonistischer Lexikon” (Leksykon syjonistyczny), tom 1, zeszyt 2, pod
red. B. Cwajbauma.
oryg., druk, j. żyd., k. 17, s. 34. /47
48. Kolekcja rodziny Melchior.
1919, Warszawa-Lódź. M. D. Berlitz “Second Book for Teaching English” nakładem
wydawnictwa “Oświata”.
oryg., druk, j. ang., k. 16, s. 32. /48

---

² Dok. po konserwacji.

49. Kolekcja rodziny Melchior.
1937, Warszawa. "Farmacja. Dwumiesięcznik" rok I, maj 1937, nr 3.
oryg., druk, j. pol., k. 30, s. 60. /49
50. Kolekcja rodziny Melchior.
b.d., Warszawa. Wizytówka Modes Salomea, Nowolipie 28, m. 23.
oryg., druk, j. pol., k. 1, s. 1. /50
51. Kolekcja rodziny Melchior.
b.d., Warszawa. Przychodnia dla chorych Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Warszawie.
Wykaz pacjentów (fragment).
oryg., druk, rkps, j. pol., k. 8, s. 16 /51
52. Kolekcja rodziny Melchior.
1941. List NN do [?] Melchior. na odwrocie nazwiska w j. pol. Lejzor Hanczer; Lejzor Bloch; Szczuczyn 48 II P. Żyd, Żarnowiecka Franciszka 24/64. 27/7.
oryg., rkps, j. hebr., j. pol., k. 1, s. 2 /52
53. Kolekcja rodziny Melchior.
b.d., List NN do NN (fragment)³.
oryg., rkps, j. hebr., k. 1, s. 2 /53
54. Kolekcja rodziny Melchior.
b.d., List NN do NN⁴.
oryg., rkps, j. hebr., k. 4, s. 7 /54
55. Kolekcja rodziny Melchior.
b.d., List Mosze Dowa Bursztyna do NN.
oryg., rkps, j. hebr., k. 1, s. 2 /55
56. Kolekcja rodziny Melchior.
1932, Warszawa. Projekt budżetu Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Warszawie.
Na okładce naklejka „I. Cygielsztrajch”.
oryg., mps, j. hebr., j. żyd., k. 33, s. 66 /56
57. Kolekcja rodziny Melchior.
1934, Warszawa. Ambulatorium Warszawskiej Gminy Starozakonnych
(Nowiniarska 6). Upoważnienie dla p. Brusztejn do odbioru pieniędzy w kasie gminy.
oryg., rkps, j. pol., k. 1, s. 1 /57
58. Kolekcja rodziny Melchior.
1936, Warszawa. Zarząd Miejski m. st. Warszawy. Pokwitowanie odbioru
deklaracji do wymiaru podatku od napisów reklamowych umieszczonych przy ul. Twardej
6 (21.01.1936).
oryg., druk, j. pol., k. 1, s. 1 /58
59. Kolekcja rodziny Melchior.
b.d. Formularz zgłoszenia pracowników niepodlegających obowiązkowi ubezpieczenia lub

---

³ Dok. po konserwacji.

⁴ Dok. po konserwacji.

żądających zwolnienia (2 egz.)
oryg., druk, j. pol., k. 2, s. 2 /59

60. Kolekcja rodziny Melchior.

b.d. Zbiór fotografii portretowych (17).
oryg., fot., rkps, j. pol., j. niem. k. 17 /60

61. Kolekcja rodziny Melchior.

1935, Londyn. „Ozar Yisrael. An Encyclopedia of All Matters Concerning Jews and Judaism, in Hebrew”, ed. J. D. Eisenstein (tom 6).
oryg., druk, j. hebr., k. 1, s. 320

62. Kolekcja rodziny Melchior.

1929, Warszawa-Nowy Jork. Epton Sinklar, Dos Buch fun Lebn (Upton Sinclair, Księga życia), Biblioteka Jaczkowskiego, Twarda 8. Exlibris Elazara Bernsteina.
oryg., druk, j. żyd., s. 316

63. Kolekcja rodziny Melchior.

Trzy fiołki po lekach.

64. Kolekcja rodziny Melchior.

Łyżka drewniana, łyżeczka metalowa, dłuto, niezidentyfikowany element ozdobny.